

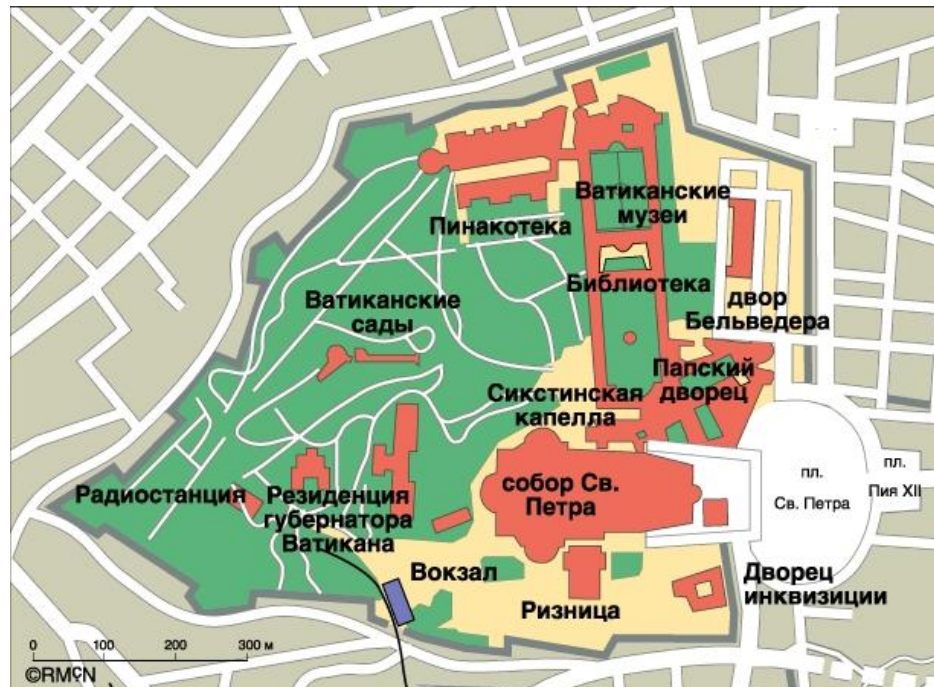

Культура Ватикану

Загальні відомості

Ватикан, або Святійший Престіл, також Держава-Місто Ватикан (лат. Status Civitatis Vaticanae, італ. Stato della Città del Vaticano) — резиденція Папи Римського, територія Святійшого Престолу (Престолу Святого Петра), центрального органу Католицької Церкви. Місто-держава. Найменша у світі незалежна держава, анклав посеред Риму в Італії.

Розташований на Ватиканському пагорбі (Mons Vaticanus), що отримав свою назву ще у дохристиянські часи, і на Ватиканських полях (північніше від пагорба, на якому побудовано базиліку Святого Петра, Сикстинську капелу і Ватиканські музеї).

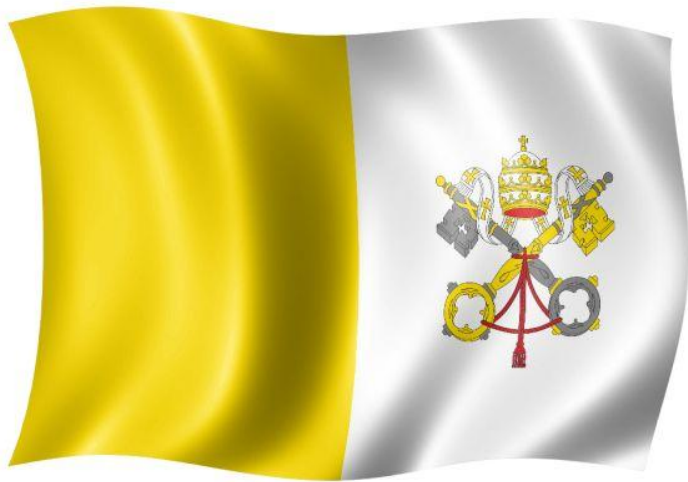

Офіційна мова — латинська, використовується виключно в офіційних друкованих документах Ватикану і в ході богослужінь. У дипломатичному листуванні використовується французька. Повсякденними і розмовними за частотою вживання є італійська, іспанська, англійська, німецька і французька мови.

Грошова одиниця — євро. За угодою з урядом Італії від 29 грудня 2000 у обмежених масштабах Папська держава чеканить також **власну монету** — ватиканський євро, призначений в основному для нумізматів. Обсяг випуску ватиканських євро не повинен перевищувати одного мільйона на рік.

Форма управління — теократична монархія.

Глава держави — Папа Римський. Всі жителі Ватикану після виповнення восьми років приносять присягу папі. Папі належить верховна законодавча, виконавча і судова влада. Ватикан підтримує дипломатичні відносини з 178 державами і є постійним спостерігачем при ООН з правом голосування.

На самій території знаходяться палацові комплекси, Ватиканські сади, картинні галереї, музеї та різні адміністративні здания. Формально кордон з Італією проходить через площу святого Петра. Однак на місцевості вона ніяк не позначена. За принципом екстериторіальності деякі об'єкти, розташовані на італійській стороні, належать Ватикану. До них відносяться:

Базиліка
Сан-
Джованні
ін
лутеран

Базиліка в Латерано — (Латеранська базиліка) є єпископською церквою в Римі. Патріарший собор всесвятого Спасителя, святого Івана Хрестителя та Святого апостола Івана в Латерано

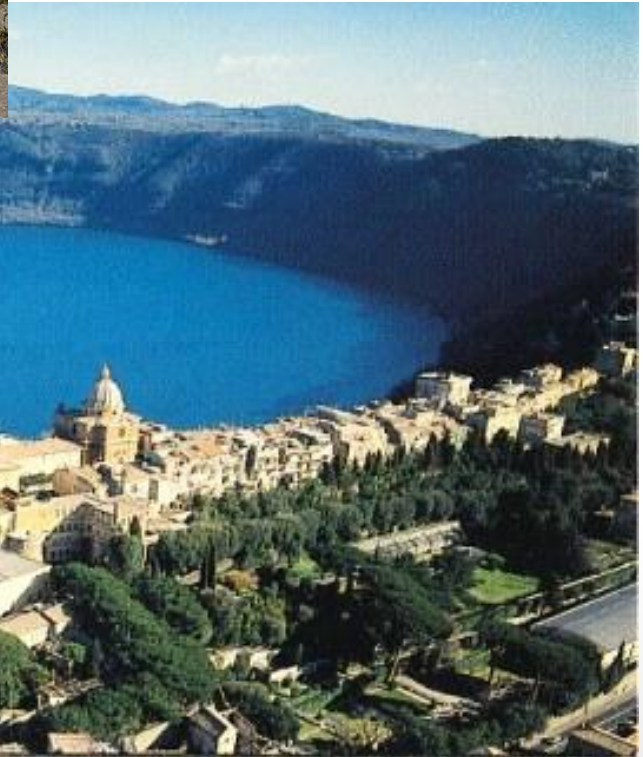
Дохристиянський період

Земля належала римській фамілії Латерано — звідти походить назва місця. У 60 році Нерон звинувачує Латерано у змові і конфіскує землю. У 161 році Марк Аврелій будує там палац. У 226 році імператор Септіміус Северус повертає частину власності назад сім'ї Латерано.

Християнський період

На початку IV століття там, біля ауреліанської стіни розміщалися елітні війська імператора Максенція. Після того як імператор Константин у 312 переміг Максентія наказав він знищити казарми та зтерти їх з пам'яті. На цьому місці збудував він базиліку та баптистерій для християнської громади Рима. Дружина Константина (сестра Максентія) Фауста передала єпископу Рима свій будинок на цьому місці у 313 році папі Мільтіаду. З якого часу Латерано стає резиденцією пап досі не зовсім ясно. В цей час базиліка в Латерано служила кафедральним собором поряд з двома іншими базиліками : Собор Святого Петра (збудований над могилою апостола Петра) та Базиліка Святого Павла під мурами (збудована на могилі святого апостола Павла) але лежала в межах міста тому вона і до сьогодні має почесне ім'я «*Omnia urbis et orbis ecclesiarum mater et caput*» — Мати і голова всіх церков міста Рима і землі. Спочатку була освячена як церква Спасителя, пізніше додано ім'я Івана Хрестителя.

Папська
резиденція
в
Кастель-
Гандольф

о

Кастель-Гандольфо (італ. Castel Gandolfo, вен. Castel Gandolfo) розташований на відстані близько 22 км на південний схід від Рима на березі озера Альбано.

Населення — 9033 особи (2014).

Щорічний фестиваль відбувається першої неділі вересня.

Покровитель — San Sebastiano.

Крім того ряд навчальних закладів також знаходиться в підпорядкуванні Ватикану. Серед них Університет святого Томи Аквінського.

INSTITUTUM
SUPERIUS
SCIENTIARUM
RELIGIOSARUM
A SANCTO THOMA
AQUINATE

Собор Святого Петра

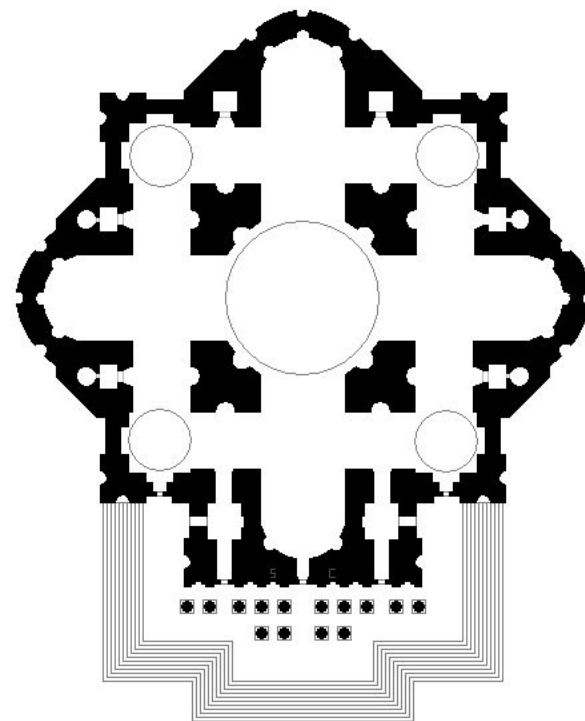
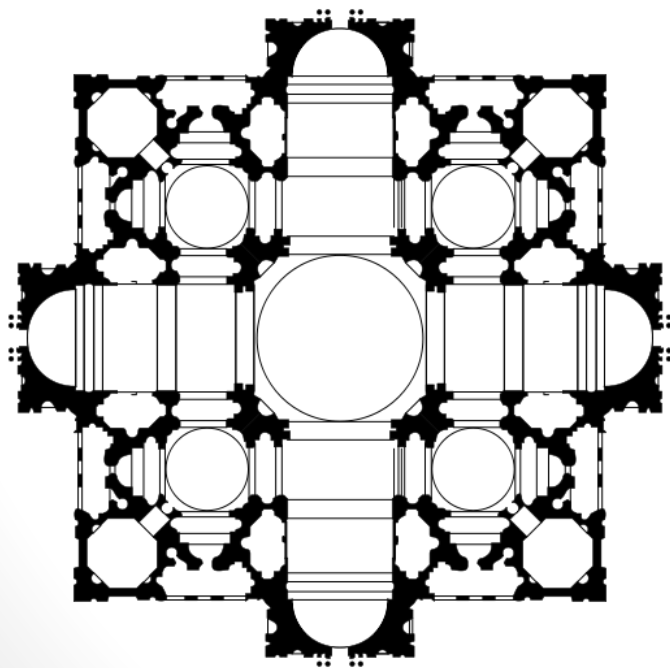
Собор Святого Петра (італ. Basilica di San Pietro, лат. Basilica Sancti Petri; також — Базиліка Святого Петра) — католицький храм, найбільша споруда Ватикану та найбільша християнська церква у світі. Собор також входить у десятку найвищих церков світу, є однією із чотирьох патріарших базилік Рима та церемоніальним центром Римської католицької Церкви. Баня собору є одним із символів Рима.

Будівництво цього собору тривало 120 років — перший камінь було закладено 18 квітня 1506 року за Юлія II, а посвячення здійснив папа Урбан VIII у 1626 р. Таким чином, спорудження собору, розпочате Юлієм II, тривало за правління ще дев'ятнадцяти пап римських.

Архітекторами храму були такі італійські митці як Донато Браманте, Рафаель Санті, Бальдазарє Перуцці, Антоніо да Сангалло, Мікеланджело, Джакомо да Віньола, Джакомо делла Порта, Карло Мадерно, Лоренцо Берніні та інші.

Мікеланджело повернувся до ідеї центральнокупольної споруди, його проект передбачав створення багатоколонного вхідного портика зі східною боку (в найдавніших базиліках Риму, як й у античних храмах, вхід перебував зі східного, а не із західного боку). Усі тримальні конструкції Мікеланджело зробив масивнішими і виділив головний простір. Він звів барабан центральної бані, але саму баню добудовував уже після його смерті Джакомо делла Порта, який додав більш витягнуті обриси. З чотирьох малих бань, передбачених проектом Мікеланджело, архітектор Джакомо да Віньола звів тільки дві. Найбільшою мірою архітектурні форми у тому вигляді, як задумав Мікеланджело, збереглися із візантійського східного боку.

1 січня 1547 р. папа Павло III призначив головним архітектором Мікеланджело Буонарроті. За свідченнями Вазарі, Мікеланджело погодився на цю роботу «з великою нехіттю і проти волі». Як зазначив Вільям Воллес, це призначення було «сумнівною честю», адже йому дісталось у спадок не тільки довготривале будівництво, розпочате геніальним архітектором, але поганим інженером Браманте, а й прораби та робітники, лояльні до Сангалло, й скептичні до Мікеланджело та його ідей. Над спорудженням собору він працював останні 17 років свого життя.

Шатро базиліки Святого Петра є найбільшою консольною цегляною надбудовою у світі і має два склепіння. Це архітектурне рішення має важливе підґрунтя — висока, трохи витягнена баня виглядає краще зовні, але всередині краще сприймається кругліше шатро. На оглядову площадку над банею перед ліхтарем можна вийти по 510 сходах, чи піднятися ліфтом і пройти 320 сходин між склепіннями шатра. Прохід між двома стінами склепіння є непростим, однак з нього добре видно всю складність його конструкції.

Діаметр маківки становить 42,34 м (що на 86 см менше ніж у Пантеону), а висота — 43,2 м (тобто на 20 см більше ніж висота Пантеону). Шатро утримується чотирма п'ятикутними колонами, довжина діагоналі між якими — 24 метри. Висота надбудованого над маківкою ліхтаря — 17 метрів. Таким чином загальна висота бані до вершини хреста на ньому становить 136,6 м.

Розрахункова вага склепіння — 14 тисяч тонн, але його конструкція робить його візуально легким, і тому здається, що баня «ширяє над рештою велетенської будівлі».

Внутрішня висота шатра становить 119 м, внутрішній діаметр — 42 м. Усередині бані двометровими буквами написана цитата із Євангелія від Матвія:

(...) ти скеля (грец. пєтрос), і на скелі оцій побудую Я Церкву Свою (...) І ключі тобі дам від Царства Небесного (...)
(Мт. 16:18-19)

Фасад Мадерно

Ворота Собору

З портика до собору ведуть п'ять воріт. На центральних бронзових воротах зображені Ісус, Діва Марія та святі апостоли Петро та Павло. Ці ворота — шедевр ювелірного мистецтва роботи Антоніо Філарете. На паперті собору, поверх головних дверей — відома мозаїка Корабель апостолів (італ. *Navicella degli Apostoli*), виконана за ескізом Джотто. Мозаїка Новічелла (італ. *navicella*, човен), що зображала Христа та човен з апостолами, загинула на початку XVI сторіччя під час знесення старого собору.

Праворуч від центральних дверей розташовані **Ворота Таїнств**, створені скульптором Венанцо Крочетті у 1966 році. Таїнства зображені у такій послідовності: на лівій панелі — хрещення, миропомазання, сповідь, на правій — євхаристія, вінчання, хіротонія та елеопомазання. Останні двері справа — **Святі двері**, роботи Віко Консорті, які відкриваються самим Папою кожні 25 років, у ювілейний рік

Ворота зліва — **Ворота добра і зла** — робота італійського скульптора Лучано Мінгуцці (між 1970 — 1977 рр.). Рельєфи крайніх воріт зліва — **Воріт смерті** — створені скульптором Джакомо Манцу (1949 — 1964 рр.). Дуже виразний образ папи Івана XXIII.

На фасаді собору виділяються дев'ять лоджій. Центральна називається «Лоджією Благословення» — з неї Папа Римський звертається із благословення «*Urbi et Orbi*» (буквально, «Місту (Риму) та світу») до всіх християн на Різдво, Великдень та на день пам'яті святих Петра та Павла

Дякую за увагу!